

Bijlage 01: Huidige situatie CBS, Storage en Raadpleging

Opbouw van bijlage 01 Huidige situatie Collectiebeheersysteem, Storage en Raadpleging:

1.1 Huidige situatie	1
1.2 Collectiebeheer	2
1.2.1 Archieven	2
1.2.2 Beeld en A/V collecties	2
1.2.3 Bibliotheek	3
1.2.4 Depotbeheer	3
1.3 Ontsluiting, presentatie en dienstverlening	3
1.4 Opslag	4
1.5 Harvesting	4
1.6 Data-analyse en services	4
Overzicht in cijfers op basis van een schatting:	5
1. Mais-Flexis	5
2. Memorix	5

1.1 Huidige situatie

Het Noord-Hollands Archief (NHA) maakt voor het beheren van haar analoge archieven en collecties momenteel primair gebruik van het collectiebeheersysteem MAIS-Flexis (on premise) van leverancier De Ree Archiefsystemen. Binnen MAIS-Flexis worden 3304 archieven en collecties beheerd. In totaal bevat het CBS nu ruim 33,6 miljoen records waarvan 2 miljoen opvraagbare informatieobjecten. Naast MAIS-Flexis is een beperkt aantal collecties terug te vinden in Memorix van leverancier Picturae. Het betreft de Fotocollecties De Boer met ruim 2 miljoen foto's. Daarnaast zijn er ook gedigitaliseerde periodieken, kranten en adresboeken in Memorix ondergebracht. Het beheer van digital born collecties vindt plaats in Preservica. Daarnaast wordt er op dit moment ca. 1 TB aan digitale kranten buiten het collectiebeheersysteem bewaard en beschikbaar gesteld via de NAS op de studiezaal.

1.2 Collectiebeheer

1.2.1 Archiveren

De archieven in het beheer van het NHA bestaan uit overheidsarchieven en particuliere archieven. Onder de particuliere archieven valt ook een aantal wetenschapsarchieven. Het merendeel van de archieven is klassiek beschreven. Daarnaast is er bij het beschrijven ook gebruik gemaakt van een aantal meer specifieke archiefeenheidsoorten (entiteiten), zodat meer specifieke eigenschappen meegegeven kunnen worden. Een deel van de records is ook verrijkt met bijvoorbeeld locatiegegevens. Hierbij wordt gebruik gemaakt van contexttoegangen waarin het mogelijk is om meervoudige relaties vast te leggen. Gegevens over gedigitaliseerde records zijn ook vastgelegd in het collectiebeheersysteem.

Naast inventarissen zijn circa 24.000 inventarisnummers nader toegankelijk gemaakt in een nadere toegang per inventarisnummer. Het gaat hierbij vooral om persoonsgegevens afkomstig uit bevolkingsregisters, Doop- Trouw- en Begraafboeken en de Burgerlijke Stand. Deze gegevens worden gepresenteerd op de website van het Noord-Hollands Archief en zijn tevens terug te vinden op het landelijke platform WieWasWie.

1.2.2 Beeld en audiovisuele collecties

Het NHA beheert een grote hoeveelheid uniek beeldmateriaal. De afbeeldingen komen uit ca. 125 diverse collecties, uiteenlopend van kleine particuliere archieven tot beeldcollecties van overheidsorganisaties. Een collectie die door haar aard en achtergrond een belangrijke plek inneemt is de Provinciale Atlas.

Het NHA beheert een audiovisuele collectie die bestaat uit ongeveer 700 uur aan beeld- en audiomateriaal. Dit materiaal is zeer divers en varieert van professionele opnamen tot opnamen van raadsvergaderingen en van interviews tot films van dagelijkse gebeurtenissen.

Voor de beeld- en audiovisuele collecties geldt dat een deel van het materiaal online te bekijken is, een deel is in de studiezaal te raadplegen en een deel is nog niet toegankelijk. Het deel dat nog niet toegankelijk is, is ofwel nog niet gedigitaliseerd materiaal of hiervoor geldt dat de rechtenadministratie onvolledig of onbekend is.

Voor beschrijvingen van beeld- en audiovisueel materiaal is deels de Dublin Core standaard gehanteerd. Door migraties vanuit verschillende systemen in het verleden zijn bepaalde velden vervuild en koppelingen niet hersteld. Dit verschilt per collectie. Voor het beschrijven van beeld- en audiovisueel materiaal wordt er o.a. gebruik gemaakt van een trefwoordenlijst en een contexttoegang met vervaardigers. Deze lijsten zijn vervuild. Er wordt op dit moment geen gebruik gemaakt van beheerde terminologiebronnen.

1.2.3 Bibliotheek

De bibliotheek bij het NHA bestaat uit verschillende collecties, vanwege de specialistische aard van een aantal collecties en de herkomst. In sommige archieftoegangen wordt ook bibliotheekmateriaal beschreven. Van de gedigitaliseerde kranten (krantenviewer van Picturae) en de digital-born kranten (NAS) zijn beschrijvingen aanwezig in MAIS-Flexis. Er is ook nog ander gedigitaliseerd materiaal. Deze scans zijn via scantoeegangen gekoppeld aan de bijbehorende inventarisnummers. Er wordt nog een oplossing gezocht voor digital-born bibliotheekmateriaal.

Voor de titelbeschrijvingen wordt geen bibliotheekstandaard als bijv. MARC21 gehanteerd. Door migraties vanuit verschillende systemen in het verleden zijn bepaalde velden vervuild. Dit verschilt per collectie. Aangezien er vanuit collecties gedacht wordt, kan één titel meerdere keren voorkomen in de bibliotheekcatalogus. Zowel het ontbreken van een metadatastandaard als het voorkomen van dubbele titelbeschrijvingen bemoeilijkt het proces om data uit te wisselen met andere systemen.

Voor het beschrijven van bibliotheekmateriaal wordt er o.a. gebruik gemaakt van een trefwoordenlijst en een contexttoegang met vervaardigers. Deze lijsten zijn vervuild. Er wordt op dit moment geen gebruik gemaakt van beheerde terminologiebronnen als bijvoorbeeld de Brinkman trefwoordenthesaurus of de NTA (Nederlandse Thesaurus van Auteursnamen).

1.2.4 Depotbeheer

Het depotbeheer van het NHA wordt ook door het collectiebeheersysteem ondersteund. De standplaatsen van de fysieke representaties van de records worden vastgelegd binnen de blokken. Met de module Behoud is het mogelijk om schade te melden en gegevens over de materiële staat vast te leggen. Deze mogelijkheid wordt momenteel niet volledig benut. Bruikleeninformatie wordt onder andere vastgelegd bij de uitleenregistratie.

Door middel van uitleenprioriteit wordt bij de fysieke representatie aangegeven welk exemplaar automatisch als eerst geselecteerd wordt bij een aanvraag. Een bezoeker kan op dit moment dus geen aanvraag indienen voor een specifiek exemplaar. Voor de bibliotheekcollecties vormt dat een probleem, aangezien een onderzoeker juist geïnteresseerd kan zijn in een exemplaar met bepaalde kenmerken. Deze manier van aanvragen heeft ook gevolgen voor het beschrijven van periodieken: voor elke doos of band moet er apart een beschrijving gemaakt worden, zodat specifieke jaargangen aangevraagd kunnen worden.

1.3 Ontsluiting, presentatie en dienstverlening

Ontsluiting en presentatie vindt plaats via archieven.nl met behulp van (Meta)Data Web Services ((M)DWS). Om archieven en collecties vanuit MAIS-Flexis te presenteren maakt het NHA een uitvoer (een subset van gegevens die voor de presentatie op de website wordt gebruikt) naar (M)DWS. Collectiegegevens zijn hierdoor op twee plekken opgeslagen: binnen de database van MAIS-Flexis en een subset van gegevens op (M)DWS. De ontsluiting en presentatie van archieven vindt volledig plaats via (M)DWS en archieven.nl. De zoekingen bieden de mogelijkheid om collecties of onderdelen

daarvan afzonderlijk te presenteren. Bouwdossiers en gegevens over personen kunnen hiermee afzonderlijk worden doorzocht.

Ook de presentatie van de bibliotheekcollecties en A/V-collecties maakt gebruik van deze functionaliteit. De presentatie van de beeldcollecties vormt hierop een uitzondering. Zowel beeldbank De Boer als de algemene beeldbank maken gebruik van de viewer van Picturae. De gedigitaliseerde periodieken, kranten en adresboeken worden gepresenteerd in de krantenviewer van Picturae. Het materiaal in het e-depot wordt ontsloten via Universal Access vanuit Preservica.

De ontsluiting en presentatie zijn direct verbonden met de fysieke en digitale dienstverlening van het NHA. Het aanvragen van stukken door bezoekers vanuit huis en op de studiezaal is alleen mogelijk door gebruik te maken van (M)DWS. Ook de geautomatiseerde toezending van gedigitaliseerde bouwdossiers en toegang tot bouwdossiers voor ambtenaren kan alleen worden gerealiseerd door gebruik te maken van de web services van de leverancier.

1.4 Opslag

In de huidige situatie is er sprake van meervoudige opslag. Regulier vindt opslag plaats op de NAS en de Duurzame Digitale Opslag (DDO). De beeldcollecties vormen een uitzondering, daar vindt ook opslag plaats op de DAM van Picturae ten behoeve van de presentatie. De digital-born bestanden staan op de NAS en de storage van Amazon Web Services.

1.5 Harvesting

Voor levering naar externe platformen (bijvoorbeeld WieWasWie en Archival Portal Europe) is er harvesting op basis van OAI-PMH beschikbaar. Daarnaast is de harvesting een belangrijke schakel in de presentatie van de beeldcollecties. Picturae haalt via de OAI-PMH harvester informatie op die vervolgens wordt gepresteerd in de beeldbankviewer van Picturae. Regie over het gebruik en gebruikers is in handen van leverancier De Ree. De gedigitaliseerde kranten tot en met 1945 worden vanuit Memorix geharvest door middel van OAI-PMH door Delpher. Elk kwartaal wordt er handmatig een export voor WorldCat gemaakt van de archiefbibliotheek. Er is een mapping naar MARC21, deze wordt uitgevoerd naar XML en op de FTP-server van OCLC gezet.

1.6 Data-analyse en services

Voor het genereren van managementinformatie en het optimaliseren van metadata bevraagt het NHA de Oracle Database van MAIS-Flexis rechtstreeks via SQL. Voor diepgaandere analyse gebruikt het NHA MS PowerBI voor het genereren van managementinformatie, maar ook voor analyses in het kader van verbetering van metadata en het combineren van gegevens van bijvoorbeeld aanvragen voor de scanstraat.

Bijlage 1: Huidige situatie CBS, Storage en Raadpleging

noord-hollands archief

TN 459433

Overzicht in cijfers op basis van een schatting (stand 16-04-2024):

1. Mais-Flexis

Type toegang	Toegangen	Records*	Gedigitaliseerde records	Scans
Archieven en Collecties	3304	4417286	ca. 420.000	ca. 13miljoen
Archiefblokken	3410	1074945		
Nadere toegang per invnr	44228	14488316		
Contexttoegang	16	79035		
Overige	1152	13507857		
Totaal	52110	33567439		

* In totaal zijn alle records opgenomen zowel opvraagbare items als entiteiten die zijn gebruikt voor het aanbrengen van context of hiërarchie.

2. Memorix

Onderdelen in Memorix	Records	Bestanden	Omvang in GB
Fotocollectie De Boer	2538468	2223145	4901
Periodieken/kranten	1020828	2041656	9425
OAI harvested images	249905	239155	297
Totaal	3809201	4503956	14623